

Sammanställning av barnrättsambassadörernas arbete 2021

Byggeth Oskar, Karalilovich Ina, Näslund Sebastian, Rahimi
Wilen Hasib och Sacklin Matilda

Innehåll

Förord	3
Regional utveckling	4
Metodernas syfte.....	4
Politiska Ungdomsrådet	5
Lekterapi	5
Kvinnokliniken.....	6
Habiliteringen.....	7
Kultur och bildning	8
Patientnämnden.....	8
Elevhälsan	10
Blekinge idrottsförbund	12
Blekingetrafiken	13
Länsstyrelsens arbete med ANDTS	14
Bilaga 1: Resultat från uppdrag efter regional utveckling.....	16

Förord

Barnrättsambassadörernas uppgift har sedan start varit att besöka verksamheter i Region Blekinge för att få inblick i verksamheterna, undersöka deras arbete utifrån ett barnrättsperspektiv och ge förslag på hur de kan förbättras. Efter att fem grupper med barnrättsambassadörerna före oss har utfört detta arbete, samt sedan barnkonventionen blivit lag, är Region Blekinge mer villig än någonsin att arbeta med barnkonventionens artiklar. Men i takt med att Region Blekinges arbete med barnkonventionen förbättras, har vi dragit slutsatsen att barnrättsambassadörernas roll som kontrollant av barnrättsfrågan blivit överflödig. Att undersöka hur en verksamhet förhåller sig till artiklarna i barnkonventionen är något som vilket barnombud som helst kan göra. Därför har barnrättsambassadörerna 2021 valt att fokusera på vår unika möjlighet, att bidra med vårt perspektiv som ungdom.

Enligt artikel 12 i barnkonventionen har barn rätt att vara delaktiga i beslut som rör dem. Arbetet med artikel 12 är något som många verksamheter i Region Blekinge vill utveckla, och det är här vi anser att barnrättsambassadörerna spelar sin bästa roll. Istället för att utvärdera hur verksamheterna arbetar med barnkonventionen, vill vi i år lägga större fokus på att hjälpa verksamheterna i deras arbete med artikel 12. Vi vill ge verksamheterna möjligheten att enkelt och smidigt få tillgång till ett ungdomsperspektiv genom att diskutera med barnrättsambassadörerna eller ge oss uppdrag. På grund av att vi jobbar inom Region Blekinge under en mycket kort tid, och att vi kanske inte tillhör verksamhetens primära målgrupp, kommer barnrättsambassadörerna inte kunna perfekt tillfredsställa artikel 12. Vi tror dock starkt på att barnrättsambassadörerna kan fungera som en bra början på, eller ett komplement till, verksamheternas arbete med artikel 12.

Regional utveckling

Tidigt i vår period som barnrättsambassadörerna 2021 fick vi kontakt med Regional Utveckling. Deras uppgift är att utarbeta, ge förutsättningar för att genomföra och uppdatera den regionala utvecklingsstrategin. På grund av att den regionala utvecklingsstrategin påverkar alla som bor i Blekinge är det naturligt att även barn och unga ska få vara delaktiga i strategins framtagningsprocess. Det har gjorts flera insatser för att inkludera barn och unga i processen, men det saknas systematiska metoder för att involvera barn och unga i hela Blekinges utveckling. Därför fick barnrättsambassadörerna 2021 uppdraget att utforma förslag på hur Region Blekinge systematiskt ska engagera och involvera ungdomar i regionens utveckling. Av alla uppdrag vi utfört under arbetsperioden är detta uppdrag definitivt ett av de mest utmanande.

Metodernas syfte

För att engagera och involvera barn och unga inom Blekinges utveckling krävs omfattande och väl utformade metoder. På grund av att barn och unga i olika åldrar har olika behov anser vi att det inte finns en ensam metod som når alla barn och unga i Blekinge. Samtidigt behöver man också ta hänsyn till att olika personer i samma åldersgrupp vill kunna vara delaktiga på olika sätt. Därmed vill vi presentera flera metoder med olika styrkor och svagheter för att skapa ett nyanserat arbetssätt som tar hänsyn till så många grupper som möjligt. Följande kommer en översiktlig beskrivning av metoderna och deras syfte. En utförlig beskrivning av metoderna finns bifogad i slutet av detta dokument.

När en metod för att involvera och engagera barn och unga i Blekinges utveckling framställs, behöver man ta ställning till ett förhållande. Antingen kan metoden producera övergripande resultat, men att målgruppen hålls stor, eller kan metoden fokusera på en mindre målgrupp men producera mer nyanserade resultat. Ett exempel på en metod som håller målgruppen liten men producerar väl utformade resultat är det samarbetet Regional Utveckling haft med samhällsklasser på gymnasieskolan af Chapman. I samarbetet får elever tycka till och presentera eventuella lösningar på frågeställningar Regional Utveckling ger dem. Vi ser stor potential i samarbetets upplägg och öppna karaktär och anser att det hade kunnat spridas till fler delar av regionen. Om ett liknande arbete hade utförts av alla gymnasie- och högstadielever i Blekinge hade en mycket bred bild av ungas behov i Blekinge kunnat kartläggas. Problemet med denna metod är att den utesluter personer yngre än högstadielever och äldre än gymnasieelever, samt andra personer som inte går på gymnasieskola.

För att nå en bredare målgrupp intresserade vi oss för enkäten ”Dialog – unga i Blekinge” som Regional Utveckling anordnade med framställningen av den nya regionala utvecklingsstrategin. På grund av att enkäten inte kräver samma engagemang som en större uppgift, skulle enkäten kunna nå en betydelsefullt större målgrupp. Därför hade åsikter från barn och unga i yngre åldrar, äldre åldrar och som inte är anknutna till skolan, smidigt kunnat samlas in genom regelbundet anordnade enkäter. Det är genom att kombinera metoder som dessa som man kan få en så bred och nyanserad bild av barn och ungas önskemål som möjligt. Övergripande är en av de viktigaste bitarna för att metoderna ska fungera att de ska regelbundet återkomma. Detta är för att det ska finnas en metodik bakom insamlandet av åsikter och idéer från barn och unga i Blekinge. Samtidigt blir det tydligt vilken effekt de satsningar Regionen gör för barn och unga. Genom att ha en systematisk och återkommande dialog kommer Region Blekinge identifiera och tillfredsställa de önskemål barn och unga har svårt att framföra.

Politiska Ungdomsrådet

En annan metod värd att fortsätta utveckla är ett potentiellt samarbete där det Politiska Ungdomsrådet är en central aktör. Ifall Ungdomsrådet lyckas etablera en återkommande och systematisk dialog med exempelvis elevråden på skolor i Blekinge, hade Ungdomsrådet kunnat agera som en väg för barn och ungas åsikter till Regionen. Det har gjorts försök att etablera en sådan dialog, men arbetet stannades upp i samband med covid-19. Vi har fortfarande stort förtroende för att ett lyckat sådant arbete skulle varit mycket värdefullt för både Politiska Ungdomsrådet och övriga delar av Region Blekinge.

Lekterapi

Vi fick besök av lekterapi. Lekterapi är en pedagogisk verksamhet som riktar sig till barn och ungdomar som vårdas på sjukhuset. Att vara på sjukhuset innebär oftast en påfrestning för barnet och hela familjen. Lekterapi ska kunna ge barnet och familjen en trygghet och avkoppling under sjukhusvistelsen. De utgår från det friska barn och ungdomen genom anpassad sysselsättning och lek. I vårdmiljön är lekterapi en frizon där inga undersökningar eller medicinska behandlingar förekommer. På lekterapi ges möjligheten till lek, skapande, samvaro med andra barn och ungdomar. Alla aktiviteter är frivilliga och det är viktigt att barnen och ungdomarna får välja vad de vill göra. Man kan till exempel måla, spela gitarr, spela spel som sällskapsspel eller tv-spel, leka olika lekar som affär, sjukhus eller dock-lek eller bara vara. De får barnen att känna sig normala i en onormal miljö. Det finns även möjlighet att gå ut på en runda, gå till parken om det finns tid. Man kan även gå ut på deras terrass för att kunna andas och finna ro. Just nu under pandemin är det bara ett barn åt gången som blir behandlade i lekterapi. Innan pandemin kunde alla barn leka med varandra, skapa gemenskap med varandra eller bara vara och kolla på andra barn.

Hur vi uppfattar det så tycker vi att lekterapi följer barnkonventionen väldigt bra. Personen vi träffade verkade vara väldigt påläst och insatt i barnkonventionen och dess viktiga artiklar. Hon berättar hur det finns en introduktion för nyanställda om barnkonventionen, barnrätt och barnens perspektiv. Hon berättar även att hon själv har gjort ett eget häfte som hon ger ut till nyanställda om barnkonventionen. Även varje år har de en kickoffdag där barnkonventionen finns som en punkt. Lekterapi står starkt för en punkt i barnkonventionen som är artikel 31, barnens rätt till vila och lek. Under lekterapi så går de som jobbar på lekterapi en trygghetsvandring. I framtiden har de planer om att ta in barn i åldern 10 till 12 för att få fram barnets perspektiv. Detta anknyter även till artikel 12 i barnkonventionen som handlar om barns rätt att uttrycka sina åsikter i frågor som rör de. Personalen kan även säga till barnen att de alltid försöker göra sitt bästa för att uppfylla deras önskan om olika saker. De skapar även en tryggare och skönare miljö för barnen när de går en trygghetsvandring.

I framtiden ville de som jobbar på lekterapi gärna flytta verksamheten från barnavdelningen, så att man kunde gå bort från själva avdelningen där alla behandlingar sker. Med hjälp av att man går iväg så kan man få en mer känsla av en frizon än att man är på samma avdelning där man är omringad av den miljön. De ville även ha större lokaler, så att de kan få mer utrymme till barnen.

Våra idéer och åsikter? Vi kom med lite egna idéer och perspektiv på hur de kunde utveckla lekterapi och att göra en mer trevlig miljö. Vi rekommenderade att köpa ledbelysning, för att vi tycker att ljus och färg gör väldigt mycket och kan även höja stämningen och humöret. För färg ger känslor.

Vi hade önskat att vi hade kunnat bidra mer vårt ungdomsperspektiv genom att få se lokalerna och ge våra synpunkter. Men tyvärr fick vi inte möjligheten att besöka lokalerna på grund utav Covid-19.

Kvinnokliniken

Kvinnokliniken, eller kvinno-hälsomottagningen, som det också kallas finns till för blivande föräldrar, kvinnor och unga tjejer. På kliniken kan man få råd om föräldraskap eller kvinnohälsa, tid till inskrivning och kontroller under graviditeten.

Kvinnokliniken erbjuder även remisser till ultraljudskontroller, gratis cellprover och abort hjälp om det skulle behövas. Även gratis preventivmedel delas ut till och med 25 års ålder.

Här jobbar barnmorskor, gynekologer och psykologer.

Vi fick besök av kvinnoklinikernas barnrättsombud och hon ville ha vår hjälp för att anpassa lokalerna för unga/ barn som kommer till kliniken.

Våra förslag på att göra kliniken barn och ungdoms vänligare var,

- Göra en mer hemtrevlig miljö, ex: färgglada tavlor och citat
- ha mer information som man kan läsa upp på väggarna
- ha ett bemötande som är lugnt och som inger trygghet
- inkludera transflaggan i deras väntrum, då transkvinnor självklart ska vara inkluderade

Utöver denna uppgift så hade vi även chans att fråga barnrättsombudet om hur de jobbar utifrån ett barn/ungdomsperspektiv.

Barnrättsombudet vi träffade berättade att hon var den första och enda barnrättsombudet för alla kvinnokliniker i östra Blekinge vilket hon tyckte var lite stressigt, men ett så roligt och viktigt arbete. Hon berättar att alla som arbetar på kvinnohälsomottagningen har en arbetsplatsträff en gång om året där de pratar om barnkonventionen, hur de ska involvera denna i sitt arbete och fortsätta hålla den levande så att den inte bara blir ännu en punkt i lagboken.

Vi frågade om hon skulle fortsätta vara det enda barnrättsombudet och på det svarar hon att planen är att tillfråga fler om de vill ta uppdraget som barnrättsombud. Det är cheferna för

kvinnoklinikerna som tillfrågar till exempel sjuksköterskor eller andra som redan arbetar inom vården om de har viljan att arbeta som barnrättsombud.

Hon berättade att det är viktigt att man verkligen vill arbeta med barnrättsfrågor och att man är villig att gå ut bland barn och ungdomar och fråga om deras åsikter och perspektiv på hur de kan förbättra kvinnoklinikerna så de blir bättre från ett barn/ungdomsperspektiv. På detta vis tillämpar de artikel 12 i barnkonventionen: barnets rätt att uttrycka sina egna åsikter och tankar gällande barnet. Kvinnokliniken arbetar tillsammans med andra organisationer som står väldigt mycket för barnets bästa och barnens rättigheter, ex som Bris, unga relationer, barnafrid och killfrågor.se.

Habiliteringen

Vi barnrättsambassadörer fick chansen att besöka habiliteringen på plats. Habiliteringen ger stöd, råd och behandling till barn, unga och vuxna med medfödda funktionsvariationer eller som har uppstått i ung ålder. Habilitering innebär att utveckla sina starka sidor, träna och kompensera funktioner som är nedsatta, anpassa miljö och stödja individen och dennes nätverk. Målet med habiliteringen är att du ska kunna vara så självständig det går och känna att du själv har möjlighet att leva ditt liv som du vill.

Vi blev inbjudna till Habiliteringen för att vi skulle tycka till om deras lokaler, inredning och anpassning till patienterna. Med detta skulle vi också beakta hur väl Habiliteringen förmedlade information om barns rättigheter på ett sätt anpassat till patienterna. Angående barns rättigheter finns beskrivande illustrationer som är lättare för vissa patienter att förstå. Vi ansåg att detta, i kombination med att personal förklarar rättigheterna barn har när det blir relevant, är tillräckligt. Angående inredningen gav vi flera synpunkter beroende på rummen vi blev visade. Genomgående var dock att göra bilder som patienter kan använda för att göra sig förstådda mer lättillgängliga.

Det som vi anser var underligt med detta uppdrag var att vi fick spela rollen som representant för alla barn och unga med funktionsvariationer som behandlas på habiliteringen. Vi kan dock inte hävda att våra synpunkter stämmer överens med de som patienterna på habiliteringen har. De som behandlas på habiliteringen kan ha mycket unika behov som för oss är näst intill omöjliga att se. Därför anser vi att habiliteringen borde ta in sina egna patienter och ta dem på någon form av trygghetsvandring eller liknande. På detta sätt kan dessa barn och unga peka ut vad som behöver ändras utifrån deras behov. Såklart förstår vi att det är näst intill omöjligt för habiliteringen att ta hänsyn till alla patienters behov, men om de gör på detta sätt så får de vad som är nödvändigt för att de som använder lokalerna ska trivas. Därför rekommenderar vi personalen att tillfråga patienterna om deras åsikter, istället för att enbart engagera barnrättsambassadörerna.

Vi tyckte det var trevligt att få besöka verksamheten och se hur de jobbar samt kolla på lokalerna, men ur ett barn och ungdomsperspektiv så såg vi inte riktigt hur vi skulle svara relevant för dem som senare skulle vistas på habiliteringen.

Kultur och bildning

Vi fick chansen att besöka kultur och bildning där vi fick en rundvandring i lokalerna för musik i Blekinge, slöjd och den regionala biblioteksverksamheten. Samt så fick vi ta del i intressanta diskussioner med dem angående bättre sätt man kan skapa mer intresse för unga inom kultur och skapande.

Vi fick information och ta del i diskussioner av kultur och bildnings nya kulturplan och diskutera lösningar på ett av deras politiska mål som leder så här: Fler och nya deltagare i Blekinges Kulturliv, med särskilt fokus på barn och unga vuxna. Där vi fick frågan: hur når vi målet?

Vi kom fram till en rad olika förslag under diskussionen som Kultur & bildning kommer ta med sig och jobba vidare på. Några av dessa förslag var:

- **Öka utbudet**
 - Genom att öka utbudet så ökar tillgängligheten. Om tillgängligheten är bra så är det lätt för unga att söka sig dit på egen hand. Idag så måste det förmedlas tydligt vad som finns här inom Kultur och bildning. Ett exempel på detta som även kombineras med marknadsföringen är att åka runt till olika gymnasier linje och visar upp sig på andra skolor än endast Törnströmska gymnasiet. Intresset för kultur finns överallt bland ungdomar men de ungdomar som går i de andra linjerna som inte har kulturinriktning får väldigt lite information om vad Blekinge erbjuder inom kulturområdet.
- **Marknadsföra och informera**
 - Marknadsföra mer om MIB (musik i Blekinge) och Slöjd för att fånga de barn och unga vuxna som har intresset, kunskapen och passionen men saknar informationen. Det är även väldigt viktigt med marknadsföringen för de kultur inriktade linjerna på gymnasiet för att öka intresset av att välja dessa linjer. Problemet idag är att många har en fel bild på de kulturella linjerna, till exempel dans anses vara en linje för enbart tjejer vilket inte stämmer. Genom att marknadsföra linjerna på ett könsneutralt vis, och visar mer vad de olika linjerna innebär så åstadkommer man ett större intresse för dessa linjer inför unga som ska välja gymnasier linje.
- **Fysisk tillgänglighet**
 - Sätta upp tält på exempelvis festivaler och marknader där de visar upp vad man kan göra inom MIB och Slöjd. Även sätta upp liknande tält för de kultur inriktade gymnasielinjerna där de visar upp vad de gör och möjligheten att testa på något bör finnas för att öka intresse för folk att komma dit och kolla vad dessa tält innebär.

Patientnämnden

Patientnämnden är en lagstadgad verksamhet som tillämpar lagen om stöd och klagomål mot hälsa och sjukvården i sitt arbete. Patientnämnd hjälper till med kommunikationen mellan patienten och vården genom att hjälpa till med frågor eller klagomål från patienten. Ofta är det patienter som har haft dåliga upplevelser av vårdens hjälp, mottagande eller behandlingar

som söker sig till patientnämnden. Där är patientnämndens jobb att återupprätta patientens förtroende för vården. Patientnämnden finns alltså till för patientens förfogande.

Klagomålen eller frågorna behöver inte gälla enbart sjukhusvården, utan kan också komma från verksamheter som till exempel,

- Tandvården
- Vårdcentraler
- Privatvård

Patientnämnden själva är dock fristående från vården.

För att få kontakt med Patientnämnden kan man gå via 1177.se eller e-tjänster samt ringa eller skicka brev. Alla kan komma i kontakt med Patientnämnden. Patienter, närstående till en patient eller så kan man vara helt anonym. När en fråga eller klagomål har kommit in till Patientnämnden så har dem 4 veckor på sig att svara. De får inte ge några medicinska diagnoser, så har man frågor om någon diagnos eller symtom så får man vända sig till vårdguiden.

Patientnämnden bidrar med en ökad patientsäkerhet genom att bidra till kvalitetsutvecklingen inom vården. Klagomålen från patienterna bidrar till feedbacken då Patientnämnden analyserar klagomålen och får genom svaren veta vad dem och vården ska göra bättre.

Under vårt möte med Patientnämnden så bad dem oss om idéer hur dem skulle kunna nå ut till barn och ungdomar. De berättade att de tidigare har försökt att anpassa sin information och reklam till barn genom flyers och filmsnuttar, men de kände att det inte nådde ut till den tänkta målgruppen. De hade redan tänkt i förväg hur de hade kunnat göra ett namn för sig själva bland barn och ungdomar och tillsammans kom vi fram till några förslag.

- Kontakta Ungdomsmottagningen så de sprider information om Patientnämnden där.
- Att info finns hos skolsköterskorna runt om i skolorna.
- Att kunna skanna QR-koder så man kan kontakta Patientnämnden direkt via 1177.
- Marknadsföra Patientnämnden via kollektivtrafiken, som till exempel buss tvn.

När vi dök ner lite djupare i förslagen så uppfattade vi några problem som behövde lösas om förslagen skulle kunna gå att genomföra.

Om man ska kunna gå via 1177 så måste man i vissa fall logga in med sitt bank-ID. I vissa fall så fungerar inte Bank-IDt och därför måste kontaktuppgifterna till Patientnämnden finnas så man kan komma åt dem med andra typer av ID former, såsom Freja e-ID.

Ett annat problem som uppmärksammades av Patientnämnden var hur de rent ekonomiskt skulle ha råd att göra reklam på buss-tv då det kostar ganska mycket och de är en liten verksamhet med en ganska liten budget.

Andra idéer vi hade på hur det skulle kunna marknadsföra sig själva så att barn och ungdomar hade hittat dem var följande,

- Annonser i flödet på sociala medier, såsom Instagram.
- Att inte försöka fånga unga följare, utan att ha annonser i flödena som alla kommer åt.
- Info på UMOs hemsida
- Använda sig av punktinformation och bilder så det blir enkelt att förstå och läsa igenom.
- Sätta upp affischer, posters, rollups och flyers på allmänna anslagstavlor.
- Efter corona, när mässor och festivaler öppnar upp igen, kan Patientnämnden ha ett stånd eller en booth på plats.
- Att de eventuellt kan ha någon form av giveaway med produkter (anteckningsblock, pennor, nyckelringar, ballonger, godis)

Vi märkte ett problem med egentligen alla region Blekinges reklam posters, och det är att alla ser exakt likadana ut. Alla mappar, flyers, posters, visitkort osv har samma layout och ser exakt likadana ut, trots att det är olika verksamheter. Det är för att Region Blekinge har en mall som alla verksamheter ska följa, men det blir något som man lätt missar. Vårt förslag var att Patientnämnden använde en egen logga eller layout, med andra, mer lysande färger eller kanske egna bilder som är lite roligare att titta på.

Utöver alla dessa idéer pratade vi också om hur Patientnämnden arbetar med barn och unga och hur de tillämpar barnkonventionen i sitt arbete. De två vi pratade med berättade att Patientnämnden har arbetat utifrån barnets bästa sen innan det blev lag. De har inte gjort mer än att försöka nå ut till barn och ungdomar och tycker därför det är viktigt att fortsätta jobba vidare med att nå ut till den saknade målgruppen.

Ett sätt som vi såg kunde bilda en direkt kontakt mellan barnet eller ungdomen och Patientnämnden var om Patientnämnden hade kunnat följa upp med enbart patienten och inte med föräldrarna för att få allt ur barnets perspektiv. Patientnämnden har inte samma förmån att enbart jobba med barn och ungdomar, utan de jobbar med alla åldrar och därför får de inte den här specialiseringen inom ett barnperspektiv som till exempel barnkliniken får. Deras enda kommunikation med barn och unga är via klagomålen de får in och därför är det viktigt att barn och unga själva skickar in sina klagomål lite då och då så patientnämnden inte bara får föräldrarnas perspektiv på barnets problem.

Elevhälsan

EMQ, eller Elevhälsans Medicinska Insats som det också heter, är ett kvalitetsregister där man kan bidra med data för att jämföra och visa resultat för elevernas fysiska och psykiska hälsa runt om i Sverige. Det övergripande syftet med EMQ är att följa och utvärdera hur barnen och ungdomarna mår i skolan. Informationen inhämtas via elevhälsoenkäten som

delas ut i skolorna. Man gör dessa enkäter i åk 4, 8 och 1 på gymnasieskolorna. Det man har sett genom dessa enkäter är att barn och ungdomar mår genuint som sämst i 8:an och att man börjar må bättre under gymnasiet, men stressen stiger också markant under gymnasietiden.

Det elevhälsan vill prata med oss om var vad elevhälsan skulle kunna göra bättre. Det var en väldigt bred fråga, men tillslut lyckades vi barnrättsambassadörer komma upp med några förslag.

- Att personalen på elevhälsan (skolsköterska och kurator) är närvarande i skolan.
 - Att de är där varje dag och inte bara i någon timme, en gång i veckan.
- Att kurator och sjuksköterska ska erbjuda drop-in tider varje dag mellan vissa tider på dygnet.
 - På detta vis kan elevhälsans personal ta in elever med bokade möten och övriga under en och samma dag.
- Marknadsföra elevhälsan mer.
 - Med detta menar vi att inte bara ha all information om hälsa m.m just vid skolsköterskan utan över hela skolan.
 - Ha bättre skyltning till var de olika komponenterna i elevhälsan sitter på skolan.
- Ha mer samarbeten med UMO
 - Att UMO kommer till skolorna och erbjuder drop-in hos deras personal under skoltid. Kan vara under en vecka i månaden eller en gång i veckan osv.
- Öka antalet enkäter som görs
 - Istället för att göra en enkät i åk 4, 8 och 1 att man gör en varje år för att lättare se hur måendet ändras bland eleverna.
- Öka antalet hälsosamtal.
 - Att istället bara för att ha ett i 4, 8 och 1 att man har ett varje termin från grundskolan och senare i gymnasiet erbjuda de som är över 18 att ha hälsosamtal.
 - Lägga mest fokus på den mentala hälsan och inte bara på hur mycket eleven väger och hur lång denne är osv.
- Att personalen från elevhälsan går runt och visar sig i skolorna mer.
 - Kan vara att ha föreläsningar i klasserna om hälsa
 - Gå runt i skolan och prata med eleverna

Vi som ungdomar vet själva att den mentala hälsan kan vara skör och lite stökig så därför uppmuntrade vi EMQ att försöka ingjuta trygghet hos eleverna de jobbar för. Mår man tillräckligt dåligt för att behöva hjälp så kommer man inte öppna upp sig för en total främling. Om kuratorer eller skolsköterskor istället är ute i klasserna och lär känna eleverna så är det större chans att eleven öppnar upp sig och låter sig själva få hjälp.

Är man ute på internet mycket så vet man hur mycket sketcher och skämt det finns om skolsköterskor och att de aldrig är på skolan när man behöver dem. Det är mycket överdrivet i dessa skämt, men det är inte total lögn heller. Vi upplever att skolsköterskan på skolorna aldrig är på plats i mer än några timmar en gång i veckan. För att elevhälsan ska kunna hjälpa eleverna så måste de först och främst vara på plats. Det är så viktigt för barn och unga att ha hjälp nära till hands gällande både fysisk och mental hälsa, speciellt när pressen och stressen ökar från alla håll. Därför tyckte vi barnrättsambassadörer att elevhälsan generellt ska fokusera mer på den mentala hälsan än den fysiska. Den fysiska hälsan är viktig, men om man inte har en god mental hälsa så är chansen att man har orken att fixa en god fysisk hälsa väldigt liten.

Blekinge idrottsförbund

Vad är Blekinge idrottsförbund?

Idrottsförbund samordnar verksamheter inom en idrott.

Blekinge idrottsförbund skall stödja, leda, utveckla och utbilda idrottsrörelsen i Blekinge men också företrädeidrottsrörelsen i olika sammanhang. Det viktigaste metod i arbetet är folkbildning. Alla föreningar i Blekinge har en egen idrottskonsulent att bolla idéer och tankar med.

Idrottskonsulenterna utgår alltid från föreningarnas behov och nuläge, kan ge stöd och hjälp till hur föreningar kan arbeta vidare i olika frågor, ge tips om material och verktyg som kan stödja föreningarna i sitt utvecklingsarbete.

Organisation

Idrottsrörelsens samlande organisation med uppgift att stödja, företräda, utveckla och leda rörelsen i gemensamma frågor. Förkortningen för detta är RF.

Idrottsrörelsens utbildningsorganisation (*studieförbund*) med uppgift att utveckla, folkbilda och utbilda rörelsen. SISU idrottsutbildarna kan även ibland erbjuda ekonomiskt stöd. Som till exempel att ta kostnader för material, hyrd, lokal, studiebesök, expertmedverkan med mera. Förkortningen för detta är SISU.

Vår diskussion:

Manliga ledare har fler män som utöver idrotten och kvinnliga ledare utöver kvinnor.

I en kvinnlig kodad idrott kan en man få negativa kommentarer om han utöver sport som till exempel dans respektive ishockey när det gäller kvinnor.

Hitta balans mellan föreningslogik och tävlingslogik. Barn uppfattar idag idrotten som vuxen styrd.

Våra förslag/tryckpunkter:

- **Involvera ungdomar i beslut som tas**

Blekinge idrottsförbundet träffar olika föreningar varje dag där de pratar om hur Blekinge idrottsförbund kan hjälpa föreningar att utveckla, genom att involvera ungdomar i möten kan de få ett ungdomsperspektiv.

- **Uppmuntra och informera föreningar**

Uppmuntra och informera föreningar att involveras ungdomarna i föreningars utveckling. Blekinge idrottsförbund behöver fortsätta att utveckla.

- . Konkretisera sina styrdokument (organisation-ledare-aktiva-föräldrar)
- . Fokus på alla barns rätt att utveckla och inte bara de som vuxna för stunden väljer ut.
- . För att veta vad som är bäst ur ett barns perspektiv så måste de prata med barn och ge dem inflytande.

Blekingetrafiken

Vi hade chansen att hjälpa blekingetrafiken med några frågor som de hade förberett. Vi bidrog med bra diskussioner och lösningar på deras frågor. Blekingetrafiken var nöjda med vårt möte och de tog till sig en hel del som de ska gå vidare med.

Det vi diskuterade om och det blekingetrafiken frågade oss om var att: hur de ska nå vår målgrupp med marknadsföring. Vi gav även extra feedback på deras biljettapp.

Vad kom vi fram till?

- **Marknadsföring**

- Använda sociala medier för att nå ut till rätt målgrupp. Det är viktigt att använda de sociala medier som ungdomar använder mest, vilket är: Instagram, TikTok och Snapchat. De sociala medier som bör användas för den målgrupp de söker är Instagram och TikTok. För marknadsföringen inför TikTok så är det viktigt att man inte gör som vanlig marknadsföring utan att låta en rolig person på blekingetrafiken göra intressanta och roliga videos som underhåller samtidigt som de marknadsför blekingetrafiken. Detta skapar en närmre kontakt med ungdomar vilket innebär positiva effekter för blekingetrafiken.

- **Kontaktvägar i appen**

- Kontaktvägar ska vara lätta att ta sig fram till genom appen. Ifall att något problem uppstår med biljetter eller annat angående appen så bör det finnas ett telefonnummer man kan ringa eller en chattfunktion direkt i appen.

- **Tydligt skyltat**

- Skylta tydligt vart man kan köpa biljetter. Ovanför biljettautomater så bör det finnas en tydlig skylt som visar att det är här man köper biljetter. Skylten bör

innehålla texten på svenska, polska, tyska, arabiska och engelska för att förtydliga för turister.

Länsstyrelsens arbete med ANDTS

Länsstyrelsen arbetar för att för att främja hälsa och förebygga ohälsa som orsakas av alkohol, narkotika, doping, tobak och spel om pengar (ANDTS). De tar fram kunskapsstöd och hälsofrämjande insatser och förebyggande åtgärder. De följer även hur användningen och skadorna av ANDTS utvecklas och fördelas mellan grupper i samhället samt orsakerna bakom detta. Kunskapsstödet består bland annat av publikationer, data i deras statistikverktyg och information från deras webbplats.

Vi barnrättsambassadörer fick besök av Länsstyrelsen. Under vår träff så skapade vi flera dialoger och fick även hjälpa till att utveckla det nya protokollet för förebyggande insatser för ANDTS 2021 till 2025. Vi diskuterade kring olika frågor om hur deras verksamhet skulle kunna tillfredsställa barn och ungdomsperspektivet.

Under våra diskussioner kom vi fram till att,

- Vi tycker att man ska prioritera alkohol, narkotika och spel om pengar mer
- Det är viktigt att informera och introducera barn till ANDTS redan i ung ålder, alltså i grundskolan. Man ska prata t.ex. om droger och spel om pengar. Genom detta kan barnen lära sig om det olika konsekvenserna som kan uppstå av de olika punkterna i ANDTS (Alkohol, Narkotika, Doping, Tobak, Spel om pengar). Vi tycker även att lärarna ska ta mer ansvar för detta. Man ska även vara brutalt ärlig med sin information och inte försköna sanningen.
- Det är viktigt med bra förebilder för barn och unga. Genom dessa bra förebilder så kan de ha någon att se upp till och vilja bli som. Detta kan vara en stor faktor till varför barn inte vänder sig till missbruk och olagliga substanser. Förebilder kan vi även koppla till skolan, att lärare ska ta mer ansvar och stödja sina elever, inte bara finnas där för undervisning. Läraren ska vara en person som elever kan se upp till och vilja bli som, att man ska kunna bli motiverad av sin lärare.
- Under mötet diskuterade vi om utsatta områden om hur unga i utsatta områden har en större risk att hamna i missbruk eller komma i kontakt med olagliga substanser. Men under vår diskussion så hann vi inte få ut alla våra tankar kring detta ämne, så detta var det vi kom fram till. Som vi påpekade innan så är det flera barn och unga som bor i utsatta områden, växer upp i en miljö som kan påverka barnen och deras framtid dåligt. Därför vill vi trycka på att vårt samhälle måste bli mer jämställt och mindre uppdelat. På så vis kan vi minska missbruket hos unga.
- Vi tycker även att flera samlingsplatser för ungdomar ska finnas där aktiviteter och hobbies kan uppstå. Ett bra exempel på samlingsplats är Panncentralen som ligger i Karlskrona. Genom dessa samlingsplatser har ungdomarna någonstans att umgås och hitta på aktiviteter. Ifall ungdomar spenderar sin fritid på samlingsplatserna så kan man minska riskerna för att de hamna i missbruk. Uttråkade ungdomar kan leda

till nyfikenhet för droger och alkohol, så därför tycker vi att det är bra att de kan spendera sin fritid på samlingsplatser.

Vi hoppas att det nya arbetet med ANDTS kan utvecklas efter våra perspektiv och att de är nöjda vår insats. Detta var verkligen ett lärorikt möte.

Bilaga 1: Resultat från uppdrag efter regional utveckling

Inledning

Barnrättsambassadörerna 2021 har blivit tillfrågade att hjälpa Regional Utveckling att nå ut till unga i regionen. Enligt barnkonventionen har alla under 18 år rätt att dela sina synpunkter i beslut som angår dem. För att Blekinge ska utvecklas i en riktning som tar hänsyn till alla åldersgrupper, måste även barn och ungas åsikter tas hänsyn till. Tidigare har de metoder Regional Utveckling använt sig av för att insamla åsikter från barn och unga brutit i avseende att det inte funnits planer och regelverk för hur man kontinuerligt ska ta hänsyn till barn- och ungdomsperspektiven. Därför har barnrättsambassadörerna 2021 fått följande uppdrag: Hur ska Region Blekinge **systematiskt** få med barn och ungas perspektiv och delaktighet i genomförandet av den regionala utvecklingsstrategin? Texten som följer är resultatet som barnrättsambassadörerna 2021 kommit fram till under uppdraget.

Skoluppgift

En av de mest omfattande metoderna vi vill presentera är en utveckling av det arbete Regional Utveckling har haft med gymnasieelever på Af Chapman gymnasiet. I detta arbete fick gymnasieleverna tolka och tycka till om Regional Utvecklings egna frågor inför den nya regionala utvecklingsstrategin (RUS). På detta sätt fick Regional Utveckling nya synvinklar utifrån ett ungdomsperspektiv. Vår tanke är att utveckla detta arbetssätt så att liknande uppgifter kan göras på fler gymnasieskolor, gymnasieinriktningar samt högstadiet. Genom att utföra liknande uppgifter på flera platser i Blekinge hade Region Blekinge fått ett bredare perspektiv från ungdomar i olika åldrar. För att arbetet som görs ihop med Af Chapman omfattar stora områden och ingår i flera gymnasiekurser, kommer uppgiften att behöva förenklas när den utförs av andra gymnasielinjer och högstadier.

På gymnasienivå hade uppgiften kunnat genomföras på vis att elever i en grupp på 3 eller 4 personer får välja två av ett antal frågor som handlar om hur Blekinge ska utvecklas. Uppgiften hade förhoppningsvis kunnat inkluderas i kursen samhällskunskap 1, vilken alla gymnasieelever läser. Uppgiften skulle sedan kunnat redovisas med ett skriftligt PM, men även andra redovisningsmetoder hade kunnat användas, exempelvis som en presentation. Tanken är att Regional Utveckling får ta del av resultaten för att få en bild av vad unga i Blekinge tycker är viktigt. På högstadienivå hade istället uppgiften kunnat inkludera färre frågor där gruppen istället får välja en att skriva om. På denna nivå hade frågorna kunnat avgränsas för att de ska bli lättare för högstadieelever att arbeta med. Att uppgiften istället fokuserar på elevernas hemkommuner är ett exempel på en sådan avgränsning. Arbetet ska även här redovisas på ett vis så att både lärarna och Regional Utveckling kan använda det i deras verksamhet. Exempel på hur dessa uppgifter hade kunnat se ut är bifogade i slutet av detta dokument. Vi hade velat se att denna uppgift hade blivit en integrerad del av Blekinges högstadie- och gymnasieskolor. Vi tänker att man gör detta till en arbetsuppgift i exempelvis 8:an och i samhällskunskap 1 i gymnasiet.

Angående genomförandet tycker vi att det hade varit optimalt om personal från Regional Utveckling presenterade arbetet för eleverna. Anledningen till att vi vill att personal från Regional Utveckling presenterar arbetet är för att minska risken för missförstånd, enklare svara på elevernas frågor, etablera kontakten mellan Regional Utveckling och eleverna samt visa eleverna att detta inte bara är en vanlig skoluppgift. Mötet kan ske över länk men vi hade föredragit att mötet sker på plats för att minimera risken att eleverna tappar fokus. I fall Regional Utveckling inte har möjlighet att delta i introduktionen hade uppgiften kunnat introduceras av läraren med instruktioner från Regional Utveckling. En återkoppling i slutet av arbetet hade varit att föredra för att försäkra kontakten mellan eleverna och Regional Utveckling samt hålla elevens motivation vid liv. En film hade kunnat spelas in av Regional Utvecklingen där de tar upp de viktigaste punkterna som kom fram under arbetet. Hur Regional Utveckling ska arbeta vidare med punkterna hade också kunnat förklaras under filmen.

Samarbete mellan skolorna

Ett utvecklat sätt att genomföra uppgiften är att blanda elever ifrån olika gymnasieinriktningar. Detta hade kunnat genomföras på två olika sätt:

- Man kan skapa arbetsgrupper som innehåller elever ifrån olika gymnasieinriktningar så man får ett bredare perspektiv under tiden som uppgiften utförs.
- Man har arbetsgrupper som endast består av elever från samma gymnasieinriktning som senare regelbundet träffar andra grupper ifrån andra inriktningar för att diskutera och jämföra svar och resultat.

Dessa alternativ hade båda bidragit till ett mer nyanserat resultat samt att arbetet blir som en mötesplats då eleverna får träffa nya människor. Vi tror att denna typ av arbete görs bäst på plats, då många tappar motivationen på distans vilket kommer påverka resultatet negativt. Vi förstår att sådana arbetssätt kan vara svåra för skolorna att genomföra, men om vi får drömma hade något av dessa varit optimalt. Detta förslag gäller endast gymnasiet då grundskoleklasser är mer blandade.

Enkät

Enkät, högstadiet och framåt

En annan metod vi hade för att kunna nå ut till en större mängd barn och unga är att regelbundet anordna enkäter. Vi har två förslag på hur två olika enkäterna kan se ut. Första förslaget handlar om en enkät som inriktar sig framförallt mot ungdomar på högstadiet, gymnasieelever och unga vuxna. Metodiken innebär att återanvända enkäten: Dialog - Unga i Blekinge som gjordes hösten 2019 och våren 2020. Tanken bakom enkäten är att läraren kommer att skicka ut den till eleverna så att de får göra enkäten under skoltid. För att komma åt unga vuxna och ungdomar som inte har valt att studera vidare är vårt förslag att enkäten ska ligga uppe på regionens hemsida. För att locka denna målgrupp till att göra enkäten så lägger vi fram förslaget till att marknadsföra enkäten via offentliga mötesplatser som till exempel bussar, busshållplatser och sociala medier (Instagram, Twitter, Snapchat).

För att komma åt personer som saknar arbete, kan marknadsföringen även visas på arbetsförmedlingen, både på plats och på hemsidan.

För att bibehålla intresset hos de som svarar på enkäten, hade en återkoppling kunnat göras genom att redovisa resultaten genom samma medier som marknadsföringen görs, samt dela dem med de skolor där enkäten utförs. Vi kan inte tvinga någon i målgruppen att göra enkäten, och vi är medvetna om risken att många i målgruppen inte kommer att vilja delta. Därför är vårt förslag att marknadsföringen ska bestå av mycket retoriska frågor och starka meningar så som ”*Vill du som ung göra skillnad i Blekinge?*” eller ”*Du som ung kan göra skillnad!*”. För att skapa ett större intresse kan vi även använda statistik från tidigare enkäter. Ett exempel på en sådan marknadsföring kan se ut på följande vis: Förra året så var tryggheten 40% sämre än idag, vad tycker du? Vår rekommendation är att skicka ut den här enkäten en gång om året till skolorna och även marknadsföra mycket under 2-3 månader för att nå så många som möjligt under intervallet där enkäten är öppen.

Enkät, mellanstadiet

Det andra delen är att man gör en separat enkät för barn som går i mellanstadiet. Frågorna i enkäten Dialog - Unga i Blekinge anser vi är för abstrakta och komplicerade. Därför hade frågorna behövt förenklats och konkretiserats för att passa personer i mellanstadiets åldersgrupper. Exempel på frågor som skulle kunna finnas i en sådan enkät har utformats och finns bifogat i slutet av detta dokument. På grund av att det är obligatoriskt att delta i mellanstadiet är det en säker strategi att skicka ut den genom skolorna. Därför skulle ett samarbete mellan skolorna och Region Blekinge skapats där skolorna får enkäten av Region Blekinge och att lärarna sedan kan se till att den når alla elever. Även denna enkät hade passat att årligen skickas ut till skolorna. Eventuellt hade elever i årskurs 4 och 6 kunnat göra enkäten varje år.

Samarbete med ungdomsrådet

Vår tredje tanke för hur man ska kunna engagera ungdomar är genom gymnasieskolornas elevråd. Ungdomsrådet har tidigare försökt att samarbeta med elevråd men fick ingen respons eftersom Covid-19 bröt ut och alla elever övergick till distansundervisning. Vi anser att detta inte bör gå förlorat. Originalmetodiken var att elevråden själva fick utveckla en lösning på ett samarbete med ungdomsrådet. Denna metodik tror vi kommer att vara en hållbar och systematisk lösning på att få in de ungas perspektiv i den regionala utvecklingen. Ifall skolorna har svårt att utveckla en egen metod skulle ett exempel på ett samarbete kunna presenteras. Till exempel hade två elever från varje elevråd kunnat utses för att representera deras skola i möten med politiska ungdomsrådet. En nackdel vi ser med denna metod är att det finns risk att vissa åsikter från övriga elevrådet nedprioriteras eller försvinner helt när representanterna från elevråden presenterar.

Ett alternativt sätt att engagera elevråden i utvecklingen av Blekinge är att det politiska ungdomsrådet hade kunnat åka ut till gymnasieskolorna i Blekinge. Igenom detta hade de kunnat få direktkontakt med elevråden och elevrådets eventuella önskemål hade smidigt kunnat förmedlas till politiska ungdomsrådet. Politiska ungdomsrådet hade sedan kunnat agera som en enkel kanal för att elevrådets önskemål ska nå Regional Utveckling. Fördelen med denna metod är att ungdomsrådet träffar hela elevrådet. Därmed finns inte någon risk

att elevrådets budskap försvinner som det kan göra i den första metoden. Men till skillnad från den första metoden kommer detta arbete vara mycket tidskrävande.

Utöka barnrättsambassadör arbetet

En annan reflektion vi vill dela är angående regionens barnrättsambassadörer. Eftersom barn och unga vuxnas åsikter är en viktig del av alla beslut som tas inom regionen tycker vi det är viktigt att systematiskt och kontinuerligt inkludera dessa i utvecklingsprocessen. Därmed anser vi att regionens arbete med barnrättsambassadörer hade kunnat utvecklas. Som det ser ut idag är barnrättsambassadörerna centrerade i Karlskrona och endast aktiva under en mycket kort tid. Ett sätt att lösa detta är att uppmuntra kommunerna i regionen att skaffa egna barnrättsambassadörer. Samtidigt hade barnrättsambassadörernas arbete kunnat kompletteras med till ett deltidarbete året om. En fördel med detta är att man kan ge dessa barnrättsambassadörer uppdrag att utföra. Exempelvis kan de ge förslag på hur man systematiskt inkludera barn och ungas åsikter i regionens utveckling. För att nå ner i de yngre åldrarna i högstadiet så har vi förslaget att man erbjuder praoplatser som barnrättsambassadörer inom regionen och kommunerna. Vi har haft många diskussioner om att införa barnrättsambassadörer året om och vi har kommit fram till att det vore väldigt bra att alltid kunna ha barnrättsambassadörer tillgängliga för kommuner och regionen.